

ALÞÝÐUSAMBAND ÍSLANDS

Alþingi

Erindi nr. P 31/306

komudagur 30.11.2004

Alþingi

Nefndarsvið
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 30. nóvember 2004
Tilvísun: 2004110053

Með bréfi dagsettu 23.11.2004 óskaði Efnahags- og viðskiptanefnd eftir umsögn ASÍ um tekjuhlið fjárlagafrumvarpsins.

Áætlunin byggir á þeim forsendum þjóðhagsspár fjármálaráðuneytisins að hagvöxtur verði 5%, að einkaneysla aukist um 5% og verðbólga verði 3,5%.

Heildartekjur ríkissjóðs árið 2005 eru áætlaðar tæplega 306 milljarðar króna. Helstu breytingar á tekjuhlið fjárlaga varða tekjuskatta einstaklinga. Gert er ráð fyrir að tekjuskattsprósentan lækki um 1 prósentustig, úr 25,75% í 24,75%. Gert er ráð fyrir að persónuafsláttur hækki nokkuð minna en verðlag eða um 3%. Að auki mun þegar lögfest lækkun hátekjuskattsins úr 4% í 2% koma til framkvæmda. Á móti er áætlað að skerða vaxtabætur um 300 milljónir. Hagdeild ASÍ áætlað að skatttekjur ríkissjóðs verði um 6 milljörðum lægri vegna tekna ársins 2005 en þær hefðu orðið ef sömu skattareglur hefðu verið látnar gilda og í ár.

Verðbólga hefur nú um nokkurra mánaða skeið verið umtalsvert yfir 2,5% verðbólgu markmiði Seðlabankans. Seðlabankinn hefur brugðist við og hækkað vexti um 1,95 prósentustig frá því í maí. Bankinn hefur lýst því yfir að allar líkur séu á frekari vaxtahækkunum á næstunni. Við þessar aðstæður hefur ASÍ ítrekað bent á nauðsyn þess að aðhalds sé gætt í ríkisfjármálunum. Það hafa Seðlabankinn og Alþjóða gjaldeyrissjóðurinn einnig gert.

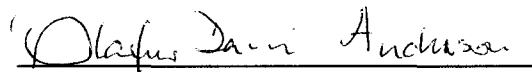
ASÍ hefur því verulegar áhyggjur af aðhaldsstigi fjárlagafrumvarpsins. Hagdeild ASÍ spáir um 4% verðbólgu á næsta ári og fjármálaráðuneytið 3,5% verðbólgu. Gangi þær spár eftir eru forsendur kjarasamninga á almennum vinnumarkaði brostnar en kjarasamningarnir byggja á þeirri forsendu að verðlag þróist í samræmi við verðbólgu markmið Seðlabankans, þ.e. að verðbólga verði nálægt 2,5%.

Aðhaldsstig fjárlagafrumvarpsins fyrir árið 2005 er minna en aðhaldsstig ríkisfjármálanna árin 1999 og 2000. Þá var tekjuafgangur ríkissjóðs um 2,6% af VLF hvort ár en skv. fjárlagafrumvarpinu fyrir árið 2005 er gert ráð fyrir að tekjuafgangurinn nemi einungis um 1,6% af VLF. Rétt er að rifja það upp að árin 1999 og 2000 voru aðstæður í efnahagslífinu um margt svipaðar og nú er. Þau ár jókst verðbólga umtalsvert. Spyrja má hvers vegna talið er að minna aðhald þurfi í ríkisfjármálinu nú?

Það er samdóma álit hagdeildar ASÍ, Seðlabankans og Alþjóða gjaldeyrissjóðsins að aðhaldsstig ríkisfjármálanna við núverandi aðstæður í efnahagslífinu sé ekki nægilegt. Boðaðar skattalækkanirnar auka á aðhaldsleysið, nema gripið verði til niðurskurðar á útgjaldahlið fjárlagafrumvarpsins. Tillögur fjárlaganefndar við aðra umræðu frumvarpsins benda ekki til að aðhaldsstigið muni aukast í meðförum þingsins. Rétt er að taka fram að ASÍ er ekki að kalla eftir niðurskurði á velferðarkerfinu heldur einungis að benda á að auka þurfi aðhaldsstig fjárlagafrumvarpsins. Komi fram tillögur um niðurskurð mun ASÍ áskilja sér rétt til að taka efnislega afstöðu til þeirra, þegar og ef þær koma fram.

ASÍ leggur áherslu á langtímahagsmuni launafólks. Efnahagslegur stöðugleiki og jafnvægi á vinnumarkaði, sem hvort tveggja er grundvöllur uppbyggingar og fjölgunar starfa eru þau markmið sem ASÍ hefur að leiðarljósi. ASÍ óttast að það aðhaldsleysi sem felst í fjárlagafrumvarpinu muni leiða til óásættanlegrar verðbólgu, hærri stýrivaxta og óhagstæðrar gengisþróunar. Slíkt mun leiða til óvissu á vinnumarkaði næsta haust og veikara atvinnustigs til lengri tíma.

F.h. Alþýðusambands Íslands

Ólafur Darri Andrason

Hagfræðingur ASÍ